



Dr Nebojša Ilić, v.d. direktor Naučnog instituta za prehrambene tehnologije u Novom Sadu (FINS), sa 13 godina iskustva u ovoj respektabilnoj ustanovi, od pre nekoliko meseca je na njenom čelu. Sa početkom Nove 2021. godine, zahvaljujući sredstvima Pokrajinskog sekretarijata za visoko obrazovanje i naučnoistraživačku delatnost, uspostavljena je nova laboratorija za GMO analize, a očekuje se i nabavka savremene opreme za utvrđivanje nivoa pesticida, mikrotoksina, etarskih ulja i drugih elemenata prisutnih u hrani za ljude i hrani za životinje, koja će dosadašnje analize vršene u ovoj ustanovi podići na kvalitativno viši nivo.

- Sada smo u punoj funkciji da analiziramo žitarice za naše komintente, posebno soju, za koju je na svetskom tržištu utvrđena prisutnost genetski modifikovanih organizama. Od Pokrajinske vlade i Sekretarijata za visoko obrazovanje FINS je dobio sredstva za nabavku moderne i vrlo osetljive opreme za analize tzv. malih molekula, koji mogu biti štetni za ljudsko zdravlje, a zahvaljujući kojoj ćemo moći da postizemo bolje rezultate - objasnio je dr Ilić.

FINS je institucija od neprocenjivog značaja za domaću nauku i privredu. Mada je naučnoistraživački rad primarna disciplina FINS-a, samo kroz upotrebu i prevođenje naučnih rezultata u privredu, naučni rad dobija svoj pun smisao.

Za ovaj Institut, naš sagovornik kaže da je naučno vrlo produktivan, kao i u saradnji sa privredom, odnosno transferu naučnih saznanja u nešto što će biti korisno onima koji se bave hranom, prehrambenom i primarnom poljoprivrednom proizvodnjom, što smatra jednim od osnovnih pokretača rada ove institucije.

- U našem nastojanju povezivanja nauke i privrede do sada smo imali dosta uspeha, iako ćemo se u budućnosti truditi da obuhvatimo što više oblasti, od tehnoloških procesa pripreme hrane, do sve značajnije njene mikrobiološke bezbednosti kada su u pitanju štetne bakterije koje se mogu naći u hrani, sirovini za hranu ili prilikom procesa njenog čuvanja. Sada raspolažemo i najsavremenijom opremom za utvrđivanje prisutnosti GMO, kao i pesticida, kojih je sve više u procesu intenzivne proizvodnje i trci za postizanjem što viših prinosa po diktatu tržišta. Značaj naše i sličnih institucija je kontrola nivoa pesticida u hrani i da li je ta hrana u redu za naše zdravlje, ali i pronalaženje koje vrste hrane ili izvora (voća, povrća, lekovitog bilja) mogu biti dodatno korisne za ljudsko zdravlje. Kada se nađu takve biomolekule, sledeći naš korak je da ih ugradimo u proizvod kreirajući tzv. funkcionalnu hranu, utičući na očuvanje zdravlja, a u nekim slučajevima i njegovo poboljšanje. Na taj način ova funkcionalna hrana osim nutritivne stiče i zdravstvenu komponentu. To je trend koji se razvija u svetu, a FINS je deo tog procesa. Istovremeno je to i šansa da se prave proizvodi sa dodatnom vrednosti. Taj način proizvodnje je skuplji, ali ako se potvrdi zdravstveni efekat, ovi proizvodi postižu višu cenu, samim tim i bolji profit za proizvođače - ističe dr Nebojša Ilić.

Politika podsticanja istraživača FINS-a na učešće u međunarodnim projektima i razvijanje saradnje sa kolegama sa stranih instituta vrši se u kontinuitetu, jer je to prepoznato kao dobra šansa razmene iskustava, metoda i tehnika rada, koji se reflektuje na profesionalnom nivou. Po mišljenju dr Ilića to je i jedan od načina za poboljšavanje slike o našoj zemlji u svetu, narušene u nekom prethodnom periodu.

U daljem radu fokus Instituta će biti na bavljenju novim procesnim tehnologijama, bezbednosti hrane i proizvodima sa dodatnom vrednošću, kao i rastućom oblašću - valorizacijom nus proizvoda prehrambene industrije, koji se može analizirati i dodatno iskoristiti kao sirovina nekog drugog proizvoda.

FINS raspolaže sa preko 200 metoda vezanih za analizu hrane za ljude i hrane za životinje tako da naša privreda, velike kompanije i mali proizvođači, mogu da se obrate i uspostave saradnju sa ovom institucijom.

FINS u svojim prostorijama ili na terenu, sprovodi i obuke za oblasti za koje ima ekspertizu. Takođe, piše i projekte po kojima se mogu raditi obuke malih individualnih proizvođača ili velikih kompanija, zavisno od tematike.

